

Europos Tarybos konvencija dėl advokato profesijos apsaugos

Preambulė

Europos Tarybos valstybės narės ir kitos šią Konvenciją pasirašiusios valstybės, atsižvelgdamos į tai, kad Europos Tarybos tikslas yra siekti didesnės savo narių vienybės; prisimindamos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (ETS Nr. 5, 1950 m.) ir jos protokolus bei Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką;

atsižvelgdamos į Advokatų vaidmens pagrindinius principus, priimtus Jungtinių Tautų aštuntajame kongrese dėl nusikaltimų prevencijos ir elgesio su nusikaltėliais (Havana, Kuba, 1990 m. rugpjūčio 27 d.– rugsėjo 7 d.);

atsižvelgdamos į Ministrų Komiteto rekomendaciją Rec(2000)21 valstybėms narėms dėl laisvės verstis advokato profesija;

atsižvelgdamos į 2020 m. liepos 16 d. Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos priimtą Rezoliuciją 44/9 dėl teisėjų, prisiekusiųjų ir tarėjų nepriklausomumo ir nešališkumo bei advokatų nepriklausomumo;

pabrėždamos esminį vaidmenį, kurį advokatai ir jų profesinės asociacijos atlieka puoselėjant teisinę valstybę, užtikrinant galimybę kreiptis į teismą ir žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių apsaugą;

su dideliu susirūpinimu atkreipdamos dėmesį į tai, kad advokatai dėl savo profesinės veiklos vis dažniau patiria išpuolius, grasinimus, persekiojimą ir bauginimą, taip pat nederamą trukdymą ar ribojimus vykdant teisėtą profesinę veiklą;

smerkdamos visus tokius išpuolius, grasinimus, persekiojimą, bauginimą ir nederamą trukdymą ar ribojimus;

atsižvelgdamos į tai, kad Europos Tarybos valstybėse narėse ir kitose šią Konvenciją pasirašiusiose valstybėse advokato profesija gali būti organizuojama skirtingai;

atsižvelgdamos į būtinybę stiprinti tarptautinę teisinę sistemą, kad būtų užtikrinta laisvė verstis advokato profesija,

susitarė:

I skyrius. Tikslas, taikymo sritis ir sąvokos

1 straipsnis. Konvencijos tikslas

1. Šios Konvencijos tikslas – stiprinti advokato profesijos apsaugą ir teisę nepriklausomai, nepatiriant diskriminavimo, nederamo trukdymo ir ribojimų ar išpuolių, grasinimų, persekiojimo ar bauginimo verstis šia profesija.

2. Šia Konvencija nustatomas konkretus mechanizmas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad Šalys veiksmingai įgyvendintų jos nuostatas.

2 straipsnis. Taikymo sritis

1. Ši Konvencija taikoma advokatų ir jų profesinių asociacijų profesinei veiklai.

2. Šios Konvencijos 5–9 straipsnių nuostatos, kiek tai susiję su konkrečia jų padėtimi, taikomos tiems advokatams, kurie savo buveinės valstybėje vartojamu vardu Šalyje teikia teises konsultacijas, pagalbą arba atstovauja ir kurie:

a) patenka į kitos Šalies pareiškimo, pateikto pagal šios Konvencijos 20 straipsnio 1 dalį, taikymo sritį; arba

b) tuo užsiima pagal tos Šalies teisę, Europos Sąjungos teisę arba tarptautines sutartis.

3. Šios Konvencijos 6 straipsnio (Advokatų profesinės teisės), 7 straipsnio (Saviraiškos laisvė) ir 9 straipsnio (Apsaugos priemonės) 4 dalies nuostatos taip pat taikomos:

a) asmeniui, kuriam, pažeidžiant šios Konvencijos 5 ir 8 straipsnius, buvo atsisakyta suteikti advokato kvalifikaciją ar licenciją verstis advokato praktika arba kvalifikacija ar licencija buvo panaikinta arba sustabdyta;

b) asmeniui, kurį tarptautinis teismas ar tribunolas arba tarptautinės organizacijos įsteigta institucija pripažįsta kompetentingu veikti juose vykstančiuose procesuose, kiek/kai teikiamos konsultacijos arba atliekami veiksmai tokiuose procesuose.

4. Šios Konvencijos 6 straipsnio 3 dalies b ir c punktų bei 9 straipsnio 4 dalies nuostatos advokatų samdomiems arba pasitelkiamiems asmenims taikomos tokia apimtimi, kokia jie tiesiogiai padeda vykdyti tų advokatų profesinę veiklą.

5. Šios Konvencijos 9 straipsnio 4 dalies nuostatos profesinių asociacijų samdomiems arba pasitelkiamiems asmenims taikomos tokia apimtimi, kokia jie vykdo tų asociacijų profesinę veiklą.

3 straipsnis. Sąvokos

Šioje Konvencijoje:

a) „Advokatas“ – fizinis asmuo, kuris pagal nacionalinę teisę turi kvalifikaciją ir teisę verstis advokato profesine veikla;

b) „Klientas“ – fizinis arba juridinis asmuo, kuriam pataria, padeda ar atstovauja advokatas;

c) „Potencialus klientas“ – fizinis arba juridinis asmuo, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai siekia, kad atitinkamas advokatas jam teiktų konsultacijas, pagalbą arba jam atstovautų;

d) „Profesinė asociacija“ – atstovaujančioji organizacija, kuriai tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso arba kurioje yra registruoti kai kurie arba visi advokatai ir kuri pagal nacionalinę teisę turi tam tikrą atsakomybę už jų profesijos organizavimą ar reguliavimą;

e) „Advokatų profesinė veikla“ – veiksmai ruošiant arba teikiant klientui arba potencialiam klientui konsultaciją, pagalbą arba jam atstovaujant nacionalinės, užsienio arba tarptautinės teisės aiškinimo arba taikymo klausimais įsisteigimo Šalyje ir bet kur kitur, taip pat dėl tarptautinio teismo ar tribunolo arba tarptautinės organizacijos įsteigtos institucijos proceso arba veiklos;

f) „Profesinių asociacijų profesinė veikla“ – veikla, kuriai taikoma šios Konvencijos 4 straipsnio 2 dalis;

g) „Valdžios institucijos“:

i) nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens valdžios institucija ir administracija;

ii) įstatymų leidžiamosios ir teisminės institucijos, kiek jos pagal nacionalinę teisę atlieka administracines funkcijas;

- iii) fiziniai ar juridiniai asmenys, kiek jie vykdo administracinę valdžią;
- h) „Nustatyta įstatymu“ ir „būtina demokratinėje visuomenėje“ suprantama pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, kaip išaiškinta Europos Žmogaus Teisių Teismo.

II skyrius. Esminės nuostatos

4 straipsnis. Profesinės asociacijos

1. Šalys užtikrina, kad nacionalinė teisinė ir reglamentavimo sistema užtikrina profesinių asociacijų nepriklausomumą ir savivaldą. Jų vykdomųjų organų rinkimai vyksta pagal taikomas taisykles ir be išorinio kišimosi.
2. Šalys užtikrina, kad profesinės asociacijos turėtų galimybę:
  - a) skatinti advokatų ir jų profesijos interesus ir jiems atstovauti;
  - b) skatinti ir ginti advokatų nepriklausomumą bei jų vaidmenį visuomenėje;
  - c) rengti profesinius elgesio standartus ir skatinti jų laikytis pagal šią Konvenciją;
  - d) skatinti įgyti profesiją ir tęstinį advokatų švietimą bei kvalifikacijos kėlimą;
  - e) bendradarbiauti su advokatais, kitomis profesinėmis asociacijomis ir tarptautinėmis, tarpvyriausybėmis ar nevyriausybėmis organizacijomis teisės ir teisinės praktikos, taip pat advokatų vaidmens stiprinimo ir apsaugos klausimais; ir
  - f) skatinti advokatų gerovę ir prireikus padėti jiems ir jų šeimoms.
3. Šalys užtikrina, kad su profesinėmis asociacijomis laiku ir veiksmingai būtų konsultuojamasi dėl vyriausybės pasiūlymų keisti teisės aktus, procedūrines ir administracines taisykles, turinčias tiesioginės įtakos advokatų profesinei veiklai ir šios profesijos reglamentavimui.
4. Šalys užtikrina, kad reikalavimas priklausyti profesinei asociacijai nedraustų advokatams steigti kitų asociacijų ir dalyvauti jų veikloje, siekiant puoselėti savo profesinius interesus ir veiklą.

5 straipsnis. Teisė verstis veikla

1. Šalys užtikrina, kad teisės verstis advokato veikla įgijimas, teisės turėjimas ir atgavimas būtų nustatytas įstatyme ir:
  - a) pagrįstas objektyviais, tinkamais ir skaidriais kriterijais, kurie taikomi nešališkai; ir
  - b) nebūtų diskriminuojama jokiais Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje uždraustais pagrindais.
2. Šalys užtikrina, kad sprendimus dėl teisės verstis advokato veikla įgijimo, teisės turėjimo ir atgavimo priimtų profesinė asociacija ar kita nepriklausoma organizacija ir kad juos būtų galima apskūsti pagal įstatymą įsteigtam nepriklausomam ir nešališkam teismui arba tribunolui.

6 straipsnis. Advokatų profesinės teisės

1. Šalys užtikrina, kad advokatai:

- a) turėtų galimybę siūlyti ir teikti teises konsultacijas, pagalbą ir atstovauti, be kita ko, ginant žmogaus teises ir pagrindines laisves;
  - b) turėtų galimybę sutikti arba atsisakyti sutikti fizinius ar juridinius asmenis pripažinti savo klientais bei nutraukti advokato ir kliento santykius;
  - c) turėtų galimybei operatyviai ir veiksmingai kontaktuoti su savo klientais ir potencialiais klientais, net jei jiems atimta laisvė;
  - d) turėtų galimybę būti pripažinti asmenimis, turinčiais teisę teikti savo klientams konsultacijas, pagalbą ar jiems atstovauti;
  - e) veikdami savo klientų vardu, nepagrįstai nedelsiant ir be apribojimų turėtų galimybę susipažinti su visa kompetentingų valdžios institucijų, teismų ir tribunolų turima ar valdoma susijusia medžiaga;
  - f) turėtų galimybę veiksmingai pateikti į teismą, tribunolą ar kitą panašią instituciją, kurioje jie turi teisę dalyvauti, bei su jais komunikuoti;
  - g) turėtų galimybę savo klientų vardu teikti prašymus ar siūlymus, taip pat dėl teisėjo, prokuroro ar sprendimą tam tikroje byloje priimančios arba procesą vykdančios institucijos nario nušalinimo ir dėl proceso vedimo eigos;
  - h) turėtų galimybę veiksmingai dalyvauti visuose procesuose, kuriuose jie veikia savo klientų vardu;
  - i) turėtų galimybę informuoti visuomenę apie savo paslaugas.
2. Šalys užtikrina, kad už sąžiningai ir rūpestingai vedant bylas klientų vardu padarytus žodinius ir rašytinius pareiškimus advokatams nebūtų taikoma civilinė ar baudžiamoji atsakomybė.
3. Šalys užtikrina, kad advokatai:
- a) turėtų galimybę savo klientams ar potencialiems klientams teises konsultacijas teikti be pašalinių, kai bendraujama su jais asmeniškai;
  - b) turėtų galimybę su savo klientais ar potencialiais klientais bendrauti konfidencialiai, bet kokiomis įmanomomis bendravimo priemonėmis ir forma;
  - c) neprivalėtų atskleisti ar pateikti iš klientų ar potencialių klientų tiesiogiai ar netiesiogiai gautos informacijos arba medžiagos, taip pat bendraujant su jais gautos informacijos ir bendraujant arba jų vardu vedant bylą parengtos medžiagos bei pateikti su tuo susijusių įrodymų.
4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytais teisėmis negali būti taikomi jokie apribojimai, išskyrus įstatyme nustatytus ir demokratinėje visuomenėje būtinus apribojimus. Šie apribojimai, be kita ko, gali būti susiję su reikalavimais užtikrinti teisinių konsultacijų, pagalbos ir atstovavimo prieinamumą visiems.
5. Šalys užtikrina, kad advokatai nepatirtų neigiamų pasekmių dėl to, kad yra tapatinami su savo klientais arba klientų bylomis. Šis straipsnis taikomas nepažeidžiant saviraiškos laisvės, kurią saugo Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir šalies vidaus teisė.

7 straipsnis. Saviraiškos laisvė

1. Šalys užtikrina advokatų teisę informuoti visuomenę apie klausimus, susijusius su jų klientų bylomis, taikydamos tik įstatymo nustatytus apribojimus, kurie kyla dėl profesinių pareigų, teisingumo vykdymo reikalavimų ir pagarbos privačiam gyvenimui bei yra būtini demokratinėje visuomenėje.

2. Šalys užtikrina individualią ir kolektyvinę advokatų ir profesinių asociacijų teisę skatinti teisinės valstybės principą ir jo laikymąsi, dalyvauti viešose diskusijose dėl galiojančių ir siūlomų teisinio reguliavimo nuostatų, teismų sprendimų turinio, aiškinimo ir taikymo, teisingumo vykdymo ir teisės kreiptis į teismą bei žmogaus teisių skatinimo ir apsaugos, taip pat teikti pasiūlymus dėl su šiais klausimais susijusių reformų.

8 straipsnis. Drausminė atsakomybė

1. Šalys užtikrina, kad advokatams taikomos drausminės priemonės būtų grindžiamos tik profesiniais elgesio standartais, kurie yra nustatyti įstatymo ir atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje įtvirtintas teises ir laisves.

2. Šalys užtikrina, kad drausminės bylos advokatams būtų:

a) nagrinėjamos:

i) nepriklausomame ir nešališkame profesinės asociacijos įsteigtame drausmės komitete;

ii) nepriklausomoje ir nešališkoje institucijoje; arba

iii) pagal įstatymą įsteigtame nepriklausomame ir nešališkame teisme arba tribunole;

b) nagrinėjamos operatyviai;

c) nagrinėjamos laikantis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnyje įtvirtintų teisės į teisingą teismą reikalavimų ir atsižvelgiant į teisę būti konsultuojamam, padedamam ar atstovaujamam pasirinkto advokato; ir

d) sudarant atitinkamam advokatui galimybę užginčyti sprendimą pagal įstatymą įsteigtame nepriklausomame ir nešališkame teisme arba tribunole.

3. Šalys užtikrina, kad advokatams taikant drausmines nuobaudas, būtų paisoma teisėtumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų. Bet koks teisės verstis advokato veikla uždraudimas turėtų būti taikomas tik už sunkiausius profesinių standartų pažeidimus.

9 straipsnis. Apsaugos priemonės

1. Šalys užtikrina, kad, laikantis įstatymo nustatytų apribojimų, kurie demokratinėje visuomenėje yra būtini vykdant nusikaltimų prevenciją, tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą arba siekiant apsaugoti kitų asmenų teises, advokatai:

a) turėtų galimybę kreiptis į pasirinktą advokatą laisvės apribojimo atveju;

b) turėtų galimybę be nepagrįsto delsimo informuoti savo profesinės asociacijos atstovą apie savo laisvės apribojimą, jo teisinį pagrindą ir laikymo vietą;

c) turėtų teisę į nepriklausomo advokato arba profesinės asociacijos atstovo dalyvavimą šiais atvejais:

i) civilinio, baudžiamojo ar administracinio tyrimo arba proceso metu atliekant asmens kratą arba kratą jų profesinei veiklai naudojamose patalpose, transporto priemonėse ar įrenginiuose; arba

ii) atliekant jų profesinėje veikloje naudojamų dokumentų, kitų duomenų ir bet kokios įrangos poėmį arba darant jų kopijas;

išskyrus atvejus, kai kratą ar poėmį atliekantys asmenys dokumentų ar duomenų netikrina;

d) būtų informuoti apie šios dalies a, b ir c punktuose numatytas teises taikant laisvės apribojimą ir prieš atliekant kratą, dokumentų poėmį arba kopijavimą.

2. Šalys užtikrina, kad vykdant profesinės veiklos priežiūrą atliekamuose patikrinimuose arba kitose taikomose priemonėse būtų taikomos tinkamos apsaugos priemonės ir jų būtų laikomasi.

3. Šalys užtikrina, kad siekiant užtikrinti šioje Konvencijoje nustatytas teises ir laikantis įstatymo nustatytų apribojimų, kurie demokratinėje visuomenėje yra būtini vykdant nusikaltimų prevenciją, tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą arba siekiant apsaugoti kitų asmenų teises, profesinės asociacijos:

a) turėtų galimybę per savo atstovus veiksmingai bendrauti su advokatais, kuriems apribota laisvė, jei advokatai to prašo;

b) būtų be nepagrįsto delsimo informuojamos apie teisėsaugos institucijoms žinomus advokatų užpuolimo arba nužudymo atvejus, jei yra priežasčių manyti, kad tai susiję su jų profesine veikla, ir jei apie šiuos atvejus nepaskelbta visuomenei ir patys advokatai neturi galimybės apie tai pranešti;

c) turėtų galimybę dalyvauti teismo posėdžiuose, kuriuose nagrinėjamos advokatams iškeltos bylos, jei yra priežasčių manyti, kad tai susiję su jų profesine veikla.

4. Šalys:

a) užtikrina, kad advokatai ir jų profesinės asociacijos turėtų galimybę vykdyti savo profesinę veiklą ir naudotis šios Konvencijos 7 straipsnyje numatytomis teisėmis, nepatirdami:

i) jokių fizinių išpuolių, grasinimo, persekiojimo ar bauginimo; arba

ii) jokio nederamo trukdymo ar kišimosi;

b) nesiima šios dalies a punkte nurodytų veiksmų; ir

c) šios dalies a punkte nurodytų veiksmų atveju atlieka veiksmingą tyrimą, jei yra priežasčių manyti, kad tai gali būti laikoma nusikalstama veika.

5. Šalys nenustato jokių priemonių ir nepritaria jokiems veiksams, kurie pakenktų profesinių asociacijų nepriklausomumui ir savivaldai.

III skyrius. Stebėsenos mechanizmas

10 straipsnis. Advokato profesijos apsaugos ekspertų grupė

1. Advokato profesijos apsaugos ekspertų grupė (toliau – GRAVO) stebi, kaip Šalys įgyvendina šią Konvenciją.

2. GRAVO sudaro ne mažiau kaip aštuoni ir ne daugiau kaip dvylika narių. Jos narius iš Šalių pasiūlytų Šalių piliečiais esančių kandidatų ketverių metų kadencijai, kuri gali būti vieną kartą pratęsta, renka pagal šios Konvencijos 11 straipsnį įsteigtas Šalių komitetas.

3. Pirmieji aštuonių narių rinkimai surengiami per vienerius metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo. Papildomų keturių narių rinkimai surengiami, kai šią Konvenciją ratifikuoja ar prie jos prisijungia 25-oji Šalis.

4. GRAVO narių rinkimai grindžiami šiais principais:

a) nariai renkami vadovaujantis skaidria procedūra iš nepriekaištingos reputacijos asmenų, įrodžiusių patirtį šios Konvencijos taikymo srityse;

b) jokie du GRAVO nariai negali būti tos pačios valstybės piliečiai;

- c) nariai turėtų atstovauti skirtingoms teisinėms sistemoms;
- d) GRAVO sudėtis turi užtikrinti lyčių ir geografinę pusiausvyrą;
- e) nariai dalyvauja kaip individualūs asmenys ir, vykdydami savo funkcijas, yra nepriklausomi bei nešališki ir galintys veiksmingai atlikti savo pareigas.

5. GRAVO narių rinkimų tvarką nustato Europos Tarybos Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su Šalimis ir gavęs jų vienbalsį pritarimą, per šešis mėnesius nuo šios Konvencijos įsigaliojimo.

6. GRAVO priima savo darbo tvarkos taisykles.

7. GRAVO nariai ir kiti delegacijų nariai šios Konvencijos 12 straipsnyje numatytų vizitų į atskiras šalis metu naudojami šios Konvencijos priede nustatytais privilegijomis ir imunitetais.

11 straipsnis. Šalių komitetas

1. Šalių komitetas sudaromas iš šios Konvencijos Šalių atstovų, ir Šalys siekia jo sudėtyje užtikrinti lyčių pusiausvyrą.

2. Šalių komiteto posėdžius sušaukia Europos Tarybos generalinis sekretorius. Pirmasis posėdis surengiamas per vienerius metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo. Vėliau posėdžiai rengiami trečdalis Šalių, Šalių komiteto pirmininko arba generalinio sekretoriaus prašymu.

3. Šalių komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

12 straipsnis. Procedūra

1. Vertinimo procedūros skirstomos ciklais. GRAVO nustato šios procedūros taikymo sritį ir tinkamas priemones, pavyzdžiui, klausimynus, kuriais gali būti remiamasi atliekant įgyvendinimo vertinimo procedūrą Šalyse.

2. GRAVO gauna informaciją apie Konvencijos įgyvendinimą iš atitinkamos Šalies. Be to, informaciją apie Konvencijos įgyvendinimą ji gali gauti iš nevyriausybinų organizacijų ir pilietinės visuomenės, profesinių asociacijų, taip pat iš nacionalinių žmogaus teisių apsaugos institucijų. GRAVO taip pat deramai atsižvelgia į kitų Europos Tarybos dokumentų ir institucijų, taip pat kitų regioninių ir tarptautinių organizacijų turimą informaciją šios Konvencijos taikymo srityse.

3. GRAVO, bendradarbiaudama su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir prireikus padedama nepriklausomų nacionalinių ekspertų, gali organizuoti vizitus į atskiras šalis, jei gautos informacijos nepakanka ir nėra kitų įmanomų būdų patikimai gauti informaciją arba šios Konvencijos 13 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais. Vizitai yra pagalbiniai ir apsiriboja tomis sritimis, kuriose, GRAVO nuomone, informacijos nepakanka, taip pat šios Konvencijos 13 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais.

4. Vizitus vykdo GRAVO delegacija. Vizitų metu delegacijai gali padėti konkrečių sričių specialistai. Vizitų metu delegacija turėtų:

- i) turėti judėjimo atitinkamoje jurisdikcijoje laisvę;
- ii) turėti galimybę susisiekti su valstybės institucijomis;
- iii) nepatirti trukdymo susitinkant su asmenimis, su kuriais norima pasikalbėti be pašalinių;

iv) turėti galimybę susipažinti su vizitui į šalį svarbia medžiaga.

5. GRAVO parengia ataskaitos projektą, kuriame pateikia savo atliktą vertinamų nuostatų įgyvendinimo analizę, taip pat savo pasiūlymus ar patarimus, kaip atitinkama Šalis galėtų spręsti nustatytas problemas. Ataskaitos projektas pateikiamas vertinamai Šaliai, kad ji pateiktų pastabas. Į Šalies pastabas GRAVO atsižvelgia priimdama ataskaitą.

6. Remdamasi visa gauta informacija ir atitinkamos Šalies pastabomis, GRAVO priima ataskaitą ir išvadas dėl priemonių, kurių Šalis ėmėsi šios Konvencijos nuostatomis įgyvendinti. Ši ataskaita ir išvados nusiunčiamos atitinkamai Šaliai ir Šalių komitetui. GRAVO priėmus ataskaitą ir išvadas, jos kartu su atitinkamos Šalies pastabomis skelbiamos viešai.

7. Nepažeisdamas šio straipsnio 1–6 dalyse nustatytos procedūros, Šalių komitetas, remdamasis GRAVO ataskaita ir išvadomis, gali priimti atitinkamai Šaliai skirtas rekomendacijas:

a) dėl priemonių, kurių reikėtų imtis GRAVO išvadoms įgyvendinti, prireikus nustatant datą informacijai apie jų įgyvendinimą pateikti; ir

b) skirtas skatinti bendradarbiavimą su ta Šalimi, kad ši Konvencija būtų tinkamai įgyvendinta.

13 straipsnis. Skubi procedūra

1. Jei GRAVO gauna patikimos informacijos, rodančios padėtį, kai problemas būtina spręsti nedelsiant siekiant užkirsti kelią ar apriboti sunkių Konvencijos pažeidimų mastą ar skaičių, ji atitinkamos Šalies gali paprašyti skubiai pateikti specialią ataskaitą dėl priemonių, kurių imtasi šiems pažeidimams užkardyti.

2. Atsižvelgdama į atitinkamos Šalies pateiktą informaciją, taip pat į visą kitą turimą patikimą informaciją, GRAVO gali paskirti vieną ar daugiau savo narių atlikti tyrimą ir skubiai pateikti ataskaitą GRAVO. Pagrįstais atvejais ir gavus atitinkamos Šalies sutikimą, tyrimas gali apimti ir vizitą į jos teritoriją.

3. Išnagrinėjusi šio straipsnio 2 dalyje nurodyto tyrimo išvadas, GRAVO juos perduoda atitinkamai Šaliai ir prireikus Šalių komitetui, Ministrų Komitetui ir Europos Tarybos Parlamentinei Asamblėjai, kartu pateikdama pastabas ir rekomendacijas. GRAVO priėmus ataskaitą ir išvadas, jos kartu su atitinkamos Šalies pastabomis skelbiamos viešai.

14 straipsnis. Nuomonės

Prireikus GRAVO gali priimti nuomones dėl šios Konvencijos įgyvendinimo.

15 straipsnis. Santykiai su kitomis institucijomis

Ministrų komitetas ir Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja periodiškai informuojami apie šios Konvencijos įgyvendinimą.

IV skyrius. Santykis su kitais tarptautiniais dokumentais

16 straipsnis. Santykis su kitais tarptautiniais dokumentais

1. Ši Konvencija neturi įtakos teisėms ir įsipareigojimams, kylantiems iš kitų tarptautinių dokumentų, kurių šalimis yra ar taps šios Konvencijos Šalys ir kuriuose yra nuostatų dėl šios Konvencijos reglamentuojamų klausimų bei užtikrinama didesnė advokatų teisės laisvai verstis profesine veikla apsauga.

2. Šios Konvencijos Šalys, siekdamos papildyti ar sustiprinti šios Konvencijos nuostatas ar sudaryti palankesnes sąlygas jose nustatytų principų taikymui, gali tarpusavyje sudaryti dvišalius ar daugiašalius susitarimus šioje Konvencijoje aptariamais klausimais.

V skyrius. Baigiamosios nuostatos

17 straipsnis .Pasirašymas ir įsigaliojimas

1. Šią Konvenciją teikiama pasirašyti Europos Tarybos valstybėms narėms, ją rengiant dalyvavusioms valstybėms, kurios nėra valstybės narės, ir Europos Sąjungai.

2. Ši Konvencija turi būti ratifikuota, priimta arba patvirtinta. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.

3. Ši Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai aštuonios pasirašiusios Šalys, įskaitant bent šešias Europos Tarybos valstybes nares, pareiškia sutikimą įsipareigoti pagal šią Konvenciją, laikydamosi pirmesnės dalies nuostatų.

4. Kiekvienai pasirašiusiai Šaliai, kuri vėliau pareiškia sutinkanti įsipareigoti pagal šią Konvenciją, ji įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas jos ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.

18 straipsnis. Prisijungimas prie Konvencijos

1. Šiai Konvencijai įsigaliojus, Europos Tarybos Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su šios Konvencijos Šalimis ir gavęs jų vienbalsį pritarimą, Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d dalyje numatytos daugumos sprendimu ir vienbalsiu Susitariančiųjų Valstybių atstovų, turinčių teisę dalyvauti Ministrų Komiteto posėdyje, pritarimu gali pakviesti visas rengiant šią Konvenciją nedalyvavusias valstybes, kurios nėra Europos Tarybos narės, prisijungti prie šios Konvencijos.

2. Kiekvienai prisijungiančiai valstybei ši Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai prisijungimo dokumentas buvo deponuotas Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.

3. Šalis, kuri nėra Europos Tarybos narė, prie GRAVO ir Šalių komiteto veiklos finansavimo prisideda pagal Ministrų Komiteto nustatytas sąlygas.

19 straipsnis. Teritorinis taikymas

1. Kiekviena valstybė arba Europos Sąjunga, pasirašydama arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, gali nurodyti teritoriją ar teritorijas, kurioms taikoma ši Konvencija.

2. Kiekviena Šalis bet kada vėliau Europos Tarybos generaliniam sekretoriui skirtu pareiškimu gali išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kuriai kitai pareiškime nurodytai teritorijai, už kurios tarptautinius santykius ji yra atsakinga ar kurios vardu ji yra įgaliota prisiimti įsipareigojimus. Tokiai teritorijai Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai generalinis sekretorius gauna pareiškimą.

3. Kiekvienas pagal pirmesnes dvi dalis padarytas pareiškimas kiekvienai jame nurodytai teritorijai gali būti atšauktas Europos Tarybos generaliniam sekretoriui skirtu pranešimu. Atšaukimas įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą.

20 straipsnis. Pareiškimai

1. Kiekviena šios Konvencijos Susitariančioji Šalis, pasirašydama arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, Europos Tarybos generaliniam sekretoriui skirtu pareiškimu nurodo profesinius vardus, kurie patenka į šios Konvencijos 3 straipsnio a punkte nurodytą taikymo sritį. Šis pareiškimas bet kada vėliau gali būti tuo pačiu būdu pakeistas. Šis pareiškimas ir jo pakeitimai neturi pakenkti šios Konvencijos tikslui ir joje numatyti apsaugai.

2. Kiekviena šios Konvencijos Susitariančioji Šalis, pasirašydama arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, Europos Tarybos generaliniam sekretoriui skirtu pareiškimu gali pareikšti, kad į „valdžios institucijų“ apibrėžtį patenka viena ar daugiau iš šių institucijų:

- i) įstatymų leidžiamosios institucijos, kiek tai susiję su jų kita veikla;
- ii) teisminės institucijos, kiek tai susiję su jų kita veikla;
- iii) fiziniai ar juridiniai asmenys, jei jie atlieka viešąsias funkcijas arba valdo viešąsias lėšas pagal nacionalinę teisę.

Šis pareiškimas bet kada vėliau gali būti tuo pačiu būdu pakeistas.

21 straipsnis. Išlygos

1. Bet kuri valstybė ar Europos Sąjunga, pasirašydama arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, Europos Tarybos generaliniam sekretoriui skirtu pareiškimu gali pareikšti, kad ji pasilieka teisę Konvencijos 6 straipsnio nuostatų netaikyti arba tik tam tikrais atvejais ar sąlygomis jas taikyti šios Konvencijos 2 straipsnio 3 dalies b punkto atžvilgiu. Jokių kitų išlygų dėl šios Konvencijos nuostatų negali būti daroma.

2. Bet kuri Šalis gali visiškai ar iš dalies atšaukti išlygą, pateikdama Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotą pareiškimą. Šis pareiškimas įsigalioja nuo tos dienos, kai jį gauna generalinis sekretorius.

22 straipsnis. Konvencijos pakeitimai

1. Šalies pateiktas pasiūlymas dėl šios Konvencijos pakeitimo perduodamas Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, kuris jį perduoda Europos Tarybos valstybėms narėms, ją rengiant dalyvavusioms valstybėms, kurios nėra valstybės narės, pasirašiusioms valstybėms, valstybėms, Konvencijos Šalims, Europos Sąjungai ir pagal 18 straipsnio 1 dalies nuostatas prie šios Konvencijos prisijungti pakviestoms valstybėms.

2. Apie Šalies pasiūlytą pakeitimą pranešama Šalių komitetui, kuris dėl pasiūlyto pakeitimo pateikia savo nuomonę Ministrų Komitetui.

3. Ministrų komitetas apsversto pasiūlytą pakeitimą ir Šalių komiteto pateiktą nuomonę ir, pasikonsultavęs su valstybėmis, kurios nėra šios Konvencijos Šalys, gali priimti šį pakeitimą.

4. Pakeitimo, Ministrų Komiteto patvirtinto šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, tekstas siunčiamas Šalims priimti.

5. Pakeitimai, kurie buvo priimti šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui nuo tos dienos, kai visos Šalys informavo generalinį sekretorių apie jo priėmimą.

23 straipsnis. Denonsavimas

1. Kiekviena Šalis bet kada gali denonsuoti šią Konvenciją, apie tai pranešdama Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.

2. Denonsavimas įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą.

24 straipsnis. Pranešimai

Europos Tarybos generalinis sekretorius praneša Europos Tarybos valstybėms narėms, Konvenciją rengiant dalyvavusioms valstybėms, kurios nėra valstybės narės, pasirašiusioms valstybėms, valstybėms, Konvencijos Šalims, Europos Sąjungai ir pagal 18 straipsnio nuostatas prie šios Konvencijos prisijungti pakviestoms valstybėms apie:

- a) kiekvieną valstybę, kuri pasirašė šią konvenciją;
- b) kiekvieną deponuotą ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą;
- c) kiekvieną šios Konvencijos įsigaliojimo pagal 17 ir 18 straipsnius datą;
- d) kiekvieną pagal 22 straipsnį priimtą pakeitimą ir tokio pakeitimo įsigaliojimo datą;
- e) kiekvieną pagal 20 straipsnį pateiktą pareiškimą;
- f) kiekvieną pagal 21 straipsnį padarytą išlygą ir išlygos atšaukimą;
- g) kiekvieną pagal 23 straipsnio nuostatas atliktą denonsavimą;
- h) kiekvieną su šia Konvencija susijusį aktą, pranešimą ar informacijos pateikimą.

Priedas. Privilegijos ir imunitetai (10 straipsnis)

1. Šis priedas taikomas šios Konvencijos 10 straipsnyje nurodytiems GRAVO nariams, taip pat kitiems šalis vizituojančių delegacijų nariams. Šiame priede sąvoka „kiti šalis vizituojančių delegacijų nariai“ apima nepriklausomus nacionalinius ekspertus ir šios Konvencijos 12 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytus specialistus, Europos Tarybos darbuotojus ir Europos Tarybos samdomus vertėjus žodžiu, lydinčius GRAVO jos vizitų į atskiras šalis metu.

2. Vykdydami savo funkcijas, susijusias su pasiruošimu vizitams į atskiras šalis ir jų vykdymu, taip pat paskesnės veiklos ir su šiomis funkcijomis susijusių kelionių metu, GRAVO nariai ir kiti šalis vizituojančių delegacijų nariai naudojami šiomis privilegijomis ir imunitetais:

a) jų neleidžiama sulaikyti ar suimti bei konfiskuoti jų asmeninį bagažą, neleidžiama prieš juos pradėti kokio nors pobūdžio teisinį procesą dėl einant oficialias pareigas išsakytų ar užrašytų žodžių ir atliktų veiksmų

b) neleidžiama taikyti jokių jų judėjimo laisvės apribojimų išvykstant iš gyvenamosios vietos šalies ir į ją grįžtant, įvažiuojant į šalį, kurioje jie vykdo savo funkcijas, ir iš jos išvažiuojant, taip pat neleidžiama registruoti jų užsieniečiais šalyje, kurioje vykdomas vizitas arba kurią jie pravažiuoja vykdydami savo funkcijas.

3. Atliekant funkcijas keliaujantiems GRAVO nariams ir kitiems vizituojančių delegacijų nariams sudaromos tokios pačios muitinės ir valiutos keitimo kontrolės sąlygos, kokios taikomos laikinai oficialias pareigas vykdantiems užsienio vyriausybės atstovams.

4. GRAVO narių ir kitų vizituojančių delegacijų narių turimi dokumentai, susiję su šios Konvencijos įgyvendinimo vertinimu, yra neliečiami. Oficialioji GRAVO korespondencija arba oficialūs GRAVO narių ir kitų vizituojančių delegacijų narių pranešimai negali būti sustabdomi ar cenzūruojami.

5. Siekiant užtikrinti visišką GRAVO narių ir kitų vizituojančių delegacijų narių žodžio laisvę ir visišką nepriklausomumą vykdant pareigas, imunitetas nuo teisinių procesų dėl einant pareigas išsakytų ar užrašytų žodžių ir atliktų veiksmų užtikrinamas ir toliau, nepaisant to, kad atitinkami asmenys jau nebeatlieka tokių pareigų.

6. Siekiant užtikrinti nepriklausomą funkcijų atlikimą, privilegijos ir imunitetai šio priedo 1 dalyje nurodytiems asmenims suteikiami ne dėl asmeninių, bet dėl GRAVO interesų. Asmenims, nurodytiems šio priedo 1 dalyje, imunitetą gali atšaukti Europos Tarybos generalinis sekretorius tais atvejais, kai, jo nuomone, toks imunitetas trukdytų teisingumui arba kai jį galima atšaukti nepažeidžiant GRAVO interesų.